

Sota el llum vermell dels laboratoris

A la sala d'exposicions de la Casa de Cultura de Girona s'ha pogut veure l'exposició «De retratistes a fotògrafs», una mostra que ha donat a conèixer l'evolució del món de la imatge fixa, des del seu origen fins avui, per mitjà d'un excel·lent disseny acompanyat d'una bona selecció de peces i de textos.

La sala d'exposicions de la Casa de Cultura de Girona ha sintetitzat l'evolució de l'art de captar les imatges amb una posada en escena

espectacular. L'entrada a la sala estava concebuda com un túnel del temps dominat pels colors negre i vermell, que han caracteritzat els

L'exposició «De retratistes a fotògrafs».

laboratoris fotogràfics tradicionals. A mesura que s'hi avançava s'anava desgranant el discurs expositiu i narratiu de l'exposició, amb títols

ben explícits que feien de separadors dels diferents àmbits, cadascun dels quals incloïa un text breu i una bona selecció de peces, completats puntualment per projeccions o dispositius interactius. Entre les peces hi havia un daguerreotip, diversos ambrotips i ferro-tips, a més d'un nombrós aplec d'imatges sobre paper realitzades amb diferents procediments ja en desús. Al mateix temps, diferents visors estereoscòpics permetien visualitzar imatges dotades de profunditat com per art de màgia, i diverses projeccions d'imatges donaven a conèixer les facetes més importants i més desconegudes de la feina de retratista.

L'exposició va estar oberta al públic durant un mes escàs, del 24 de maig al 23 de juny; crec que molt poc temps, tenint en compte tant el cost del muntatge com l'interès del discurs, un discurs narratiu universal aconseguit amb material local: les diferents col·leccions i fons que es conserven en un arxiu públic, l'Arxiu d'Imatges Emili Massanas i Burcet.

La catedral de Carner

La nova ruta «Girona escrita, un passeig per la literatura de la ciutat», preparada per la Càtedra Maria Àngels Anglada i estrenada aquest estiu per l'Ajuntament, inclou una breu estada a la catedral per confrontar dues tombes gòtiques amb sengles textos literaris: la de la comtessa Ermessenda, amb una prosa de Steiner, i la del bisbe Bernat de Pau, amb un sonet de Carner.

L'any 1906, Josep Carner va rebre el premi de l'Ajuntament en els Jocs Florals de Girona pel seu tríptic de sonets *Gerunda*. El primer, el més famós, és el que comença amb la cèlebre frase «Girona grisa i fosca, solemne i afinada»; el tercer és dedicat a la Devesa, i el segon es titula prosaicament «El sepulcre del bisbe Bernat de Pau a la Seu de Girona» i diu: «Allà on ja mai s'acosten renous superficials, / allà on es torna greu i augusta tota cosa, / amb confiança règia Bernat de Pau reposa / amb tot el pes de sos alts fets episcopals».

Dos anys abans, en una carta a la poeta mallorquina Maria Antònia Salvà, Carner li trametia un poema de sis estrofes dedicat a una altra obra escultòrica catedralícia, amb un títol igualment llarg i prosaic: «A la Mare de Déu de Gràcia i de Bell-ull, que regna en el claustre de la catedral de Girona». Els versos fan així: «Amb la il·lusió plegada com una ala cansada, / ben nu de tota cosa del món, peñtant l'orgull, / jo vull alçar la meua petita veu que plora / a la Mare de Déu de Gràcia i de Bell-ull». La revista *Presència* va publicar, quan Carner va morir, l'original autògraf i fins llavors inèdit d'aquest poema, que també mereixeria ser donat a conèixer als visitants de la Seu.

Aquesta és la contribució lírica de Carner al patrimoni monumental de la Seu gironina. I encara, com a pòrtic d'entrada, s'hi podria afegir un tercer poema carnerià. Forma part del conjunt *Gironines*, premiat també per l'Ajuntament en els Jocs Florals de 1905, i es titula «A la Mare de Déu de la Bona Mort»: «Sota el fred, la nit, la por, que amenacen, / els homes se'n van a l'eterna sort. / Esteu en finestra i els veieu com passen, / oh Mare de Déu de la Bona Mort!» Ara que la capella de l'arc de Sobreportes ha estat esplèndidament restaurada, seria bo que es recuperés aquesta invocació com un rebuig explícit de la ciutat a l'horror de la pena capital, com el recordatori d'un passat que volem extirpar del present i del futur.

Narcís-Jordi Aragó